

VRELCI

Leto VII. — Št. 6 (72)

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

Junij 1979

Predlog dogovora o uresničevanju srednjeročnega plana zdravilišča Rogaška Slatina v letu 1979

1. SREDNJEROČNI PLAN ZA OBDOBJE 1976—1980

smo postavili na podlagi doseženih rezultatov v predhodnem 5-letnem obdobju, ko smo dosegali pri nočitvah 5% letno rast, pri proizvodnji plina pa celo 36%.

V tekočem planskem obdobju smo računali, da se bo število nočitev povečevalo za povprečno 4,5% letno in prodajo plina za 8,2% letno ter uvedli brezalkoholno pijačo.

Ob upoštevanju navedenih stopenj rasti bi morali v letu 1979 doseči:

330.000 nočitev,

43.000.000 steklenic mineralne vode,

10.000.000 steklenic brezalkoholne pijače,

2.300.000 kg plina CO₂.

Na ta način ugotovljen količinski obseg v letu 1979 realno ne moremo pričakovati, in ga zato tudi ne prevzamemo kot delovno nalogo. Zaostanek je že od prvega leta tega planskega obdobja in je povezan s surovinsko osnovo.

S tem v zvezi so tudi spremembe v izvajanju investicijskega programa, kjer so zmanjšane naložbe v polnilne stroje, povečane pa v plinarno in modernizacijo hotelov.

Planirano 2% rast števila zaposlenih dosegamo v vseh letih. Na grobo pa bi lahko ocenili, da dosegamo tudi planiran dohodek in z njim pokrivanje pričakovanega osebnega standarda ter investicijskih sredstev, kar smo podrobneje proučili v poročilih o poslovanju tudi za preteklo leto.

2. SPREJETE SKUPNE OSNOVE IN IZHODIŠČA

Izhodišče za celotni plan je obračun poslovanja preteklega leta.

Investicijske naložbe zadnjih let so tako postopne, da se neposredno vsako leto vključujejo v dejavnost oziroma se nadaljujejo ter ne dajejo osnove za kakšno večje povečanje količinskega obsega. Modernizacije hotelov ne pomenijo takoj večje povečanje števila prenočitev, tekoče nas celo pri poslovanju ovirajo, seveda pa se odražajo v povečanem dohodku, ker se s tem izboljšuje kvaliteta naše storitve. Podobno je z vlaganji v razvoj plina.

Količinski obseg kot prevzeta planska zadolžitev je enak doseženemu v preteklem letu.

Skupni program investicijskih naložb predstavlja vrednostno 81.173.000 din. Sredstva so zagotovljena iz poslovnega sklada in amortizacije 50.959.000 din, za ostalo pričakujemo posojila poslovne banke in Raziskovalne skupnosti Slovenije.

V predlogu investicijskega programa je predvideno združevanje za naložbe v združeno poslovanje v skupnem znesku 1.867.410 din, iz vseh temeljnih organizacij v razmerju 56-26-18. Predvidevamo tudi medsebojno posojanje prostih investicijskih sredstev Vzdrževalne dejavnosti in Delovne skupnosti za Zdraviliško dejavnost in Polnilnico.

V organizaciji in zagotovitvi sredstev za **združeno poslovanje** ni predlaganih nobenih novosti.

Za **skupno porabo** v Zdravilišču smo ob delitvi dohodka razporedili 6.460.000 din po posameznih oblikah že uveljavljene porabe. Koristenje sredstev bo v okviru tega plana in Pravilnika o porabi teh sredstev usmerjal Odbor za družbeni standard.

Vsaka temeljna organizacija ovrednoti svoj plan poslovanja v **planski bilanci uspeha** in sicer tako, da planiran celotni prihodek, ki je istočasno tudi planska delovna naloga, mora pokrivati:

— pričakovane poslovne stroške

— amortizacijo, ki je v investicijskem programu predvidena kot vir za plačevanje investicij

— minimalno akumulacijo po sporazumu grupacije, ki znaša v Zdraviliški dejavnosti 2%, v Polnilnici 5% in Vzdrževalni dejavnosti 3% od celotnega prihodka. Vsaka zagotovi sredstva za skupno porabo v naslednjem letu in sicer 6.500 din na zaposlenega delavca in tolikšna sredstva za osebne dohodke, da lahko obračunamo po sedaj veljavni analitični oceni kalkulatивно vrednost točke 0,05 (povečano za 13,6) in 20% učinka na to vrednost.

Polnilnica in Vzdrževalna dejavnost formirata rezervni sklad v višini 2,5%, Zdraviliška dejavnost pa 1,5% od ustvarjenega dohodka.

Osnove in merila za izračun osebnih dohodkov morajo zagotoviti v vsaki temeljni organizaciji, da bo pri produktivnosti, ki je bila dosežena v preteklem letu, povprečni učinek 20%. Vse stimulacije naj bodo usmerjene v povečanje prometa in manj v prihranek pri delovnem času.

3. DOHODKOVNA RAZMERJA MED TOZD OZIROMA DS

Storitve Vzdrževalne dejavnosti so sestavni del gostinske storitve ter so dejansko plačane v ceni prenočitve. Čeprav je med temeljnima organizacijama zaradi hitrejšega in konkretnjšega obračuna dogovorjena obračunska cena za delovno uro, pa to le ni dokončno realni kriterij za razmejitev dohodka. Zato predlagamo, da je razmejitev do planiranega zneska dohodka v eni ali drugi temeljni organizaciji pokrita z obračunsko ceno. Ka-

(Nadaljevanje na 2. strani)

KDOR HITRO DA - DVAKRAT DA

Katastrofalen potres, ki je aprila prizadel črnogorsko ljudstvo, ko je njegova rušilna stihija skoraj popolnoma uničila obalni in priobalni pas črnogorske obale, je zopet vzbudil naša humana čustva.

Mi smo že drugi dan po potresu poslali kot pomoč 70 odej in 70 rjuh. Na zborih aprila smo enodušno sklenili pri-spevati enodnevnih zaslužek. Zopet dokaz za to, da v samoupravni socialistični družbi ne more in ne sme biti nihče sam.

(Nadaljevanje s 1. strani)

dar pa dohodek v eni ali drugi temeljni organizaciji preseže planiran znesek, se ta presežek dodatno razmejuje v razmerju 5 Zdraviliška dejavnost : 1 Vzdrževalna dejavnost (to razmerje med planiranim dohodkom Zdraviliške dejavnosti 77 milijonov 974.000 in Vzdrževalne dejavnosti 16,004.000 din). Do obračuna pride šele po 9 mesecih poslovanja (zaradi sezonskega značaja). Obračun sprejema ta delavska sveta obeh temeljnih organizacij.

Center za znanstveno raziskavo mineralnih vod ne obračunava svojih storitev neposredno Polnilnici. Predlagamo, da za te storitve Polnilnica odstopa 0,87 odst. doseženega dohodka. Obračun se izvrši tromesečno. Procent udeležbe je enak kot v preteklem letu.

Komerciala za Zdraviliško dejavnost obračuna svoje storitve kot prenešen del dohodka Zdraviliške dejavnosti in sicer 1,30 za vsako nočitev. Tudi ta obračunska cena je enaka kot v letu 1978.

Komerciala za Polnilnico tudi v tem letu še dopolnjuje in širi svojo prodajno mrežo, zato predlagamo na podlagi planiranih stroškov obračunsko ceno 0,19 din na enoto prodanih proizvodov Polnilnice (povečanje za 31 %). Tako izračunan delež dohodka se obračuna tromesečno.

Za vse ostale sektorje skupnih služb vključno oddelek za ekonomsko propagando predlagamo nespremenjen delež, to je 9 % od dohodka vseh temeljnih organizacij, ki se obračuna tromesečno.

4. PLANSKE BILANCE USPEHA

Planske bilance uspeha so sestavljene po določilih, ki veljajo za sestavljanje bilance uspeha za tekoče leto.

Celotni prihodek je izračunan iz količinskih podatkov in tekočih cen ter predstavlja delovno zadolžitve.

V izračunu ostalih postavk so upoštevane še naslednja enotna izhodišča:

— podražitev materiala za 15 %

— podražitev storitev, drugih stroškov in povračil za 15 %

— amortizacija je obračunana po predpisanih minimalnih stopnjah, le v Polnilnici je zaradi pokritja investicijskega programa planirana tudi povečana amortizacija v znesku 1,260.000 din. Pregled vseh stopenj,

amortizacijske osnove in zneskov amortizacije je v prilogah.

Prispevki iz dohodka so obračunani po planskih osnovah in sedaj veljavnih stopnjah, upoštevana je izločitev Zdraviliške dejavnosti.

Drugi prispevki so: vodni prispevek, prispevek za primanjkljaj železnic, prispevek od mestnih zemljišč, za zaklonišča in SISEOT.

Obresti od kreditov so planirane po amortizacijskih načrtih banke in po temeljnih organizacijah, ki koristijo sredstva plačana s kreditom. Znesek je za 1 % večji kot v letu 1978. Pregled obresti je v prilogah.

Ostale pogodbene obveznosti so zavarovalne premije in bančni stroški, ki so v tekočem letu obračunani neposredno v temeljnih organizacijah.

Osebnih dohodki so planirani v zneskih, izračunanih tako, da je izhodišče lanskoletno izračunana masa OD. Ta je sestavljena iz obračuna po kalkulativni vrednosti 0,044 učinka, ki znaša 25 % in razlike po bilancah skupno 20 %.

Ocena osebnih dohodkov je izračunana na naslednjih dogovorjenih izhodiščih:

— povečana kalkulativna vrednost na 0,05 kar pomeni 13,6 %,

— pri planiranih podatkih (promet-ure) je učinek 20 % kar pomeni 2,7 %,

SKUPAJ DOGOVORJENO POVEČANJE 16,3 %.

Dogovorjeno povečanje je pokrito z nižje zastavljenim učinkom (5 %) in razliko po zaključnem računu (20 %) — vse na osnovi lanskega leta — kar pomeni na letošnjo osnovo 22 % (25:113,6).

V bilanco uspeha so vključene celotne mase osebnih dohodkov, povečane še za % pričakovane večje zaposlitve, in sicer

javnost 6,5 %

— v TOZD Zdraviliška dejavnost 1,8 %

— v TOZD Polnilnica 2,9 %

— v TOZD Vzdrževalna dejavnost 4,0 %

— v DSSS 4,0 %

Skupna poraba zajema vsa sredstva za stanovanjsko izgradnjo — 6 % od zneska osebnih dohodkov. Planirana sredstva za drugo skupno porabo so izračunana na podlagi letošnjega programa porabe — konkretno 6.500 din na zaposlenega delavca.

Akumulacijski skladi — po sporazumu v grupaciji moramo zagotoviti za akumulacijske sklade v Zdraviliški dejavnosti 2 %,

v Polnilnici 5 % in v Vzdrževalni dejavnosti 3 % od celotnega prihodka.

Vključeno je združevanje sredstev za združeno poslovanje, kot je to prikazano v naslednjem poglavju.

Upoštevan je delež v dohodku po predlogu v poglavju o dohodkovnih odnosih.

Zbirna planska bilanca uspeha

Skupno planiramo za 14 % večji celotni prihodek — 345 milijonov 477.000 din in delitev:

		Indeks
porabljenih sredstev	185,126.000	120
dohodka	160,351.000	107
prispevka iz dohodka	51,665.000	116
čistega dohodka	108,686.000	103
osebnih dohodkov	83,902.000	105
skupne porabe	10,616.000	85
akumulacijskih skladov	14,168.000	106

Indeksi so izračunani iz primerljivih podatkov. Celotna bilanca uspeha v prilogi pa ima zneske po predpisani razporedi:

Znesek porabljenih sredstev je znatno višji glede na podražitve materiala, storitev in ostalih postavk. Prispevki iz dohodka so večji za 16 %, čistega dohodka ostane 3 % več. V obračunanem znesku osebnih dohodkov je, kot že navajamo, zajet zalkulativni osebni dohodek po preračunani vrednosti 0,05, povečan za 20 % učinka. Za izplačano razliko osebnih dohodkov bo treba napraviti več kot je planirano in dobro gospodariti.

Planska bilanca uspeha Zdraviliške dejavnosti

Znesek planirane prodaje predstavlja istočasno plansko delovno nalogo, ki je v temeljni organizaciji razporejena po vseh delovnih skupinah za vsak mesec posebej, pa tudi po vrstah storitev in izdelkov. Zaokroženo po obračunskih enotah je v primerjavi z doseženim prometom v preteklem letu v Zdravstvu za 10 % več, v hotelu Donat 19 % več in v ostalih hotelih za 6 % več, kar je pokrito z razliko v prodajni ceni. V celotni prihodek je vključena tudi izvozna stimulacija. Všteto je tudi zmanjšanje terjatev v znesku 1,053.000 din (0,6 % celotnega prihodka), ker bi brez tega bilanca ne bila uravnana.

Znesek osebnih dohodkov, izračunan na podlagi planiranega potrebnega delovnega časa (po vseh delovnih nalogah in mese-

cih), analitične ocene, kalkulativne vrednosti 0,050 din in ob upoštevanju, da je potrebno še dodatno 11,09 % za dodatke, 11,56 % za nadomestila in 6,65 % za dopolnilno delo, je pokrit z zneskom, ki je za osebne dohodke razporejen v planski bilanci uspeha. Strošek storitev je povečan za planirane višje stroške raziskav, parkov in za stroške razvojnega programa hotela Tempel.

Vse ostale bilančne postavke so izračunane po enotnih izhodiščih in osnovah. Planska bilanca uspeha je v prilogi.

Planska bilanca uspeha Polnilnice

Celotni prihodek je izračunan iz naslednje predvidene prodaje:

		v 000 din
Donat	14,500.000 stekl. a 3,30	47,850
Tempel	13,500.000 stekl. a 2,80	37,800
Trimvit	4,000.000 stekl. a 5,50	22,000
Plin CO ₂	2,400.000 kg a 4,60	11,040
Dohodki založnih skladišč	3,400	
Stimulacija in drugi dohodki		800

Skupno je planiran celotni prihodek — 122,890.000 din — za 17 % večji kot je obračunan v letu 1978. V materialnih stroških so upoštevane navedene podražitve in povečan strošek za parke, propagando in odpis embalaže.

Planiran znesek osebnih dohodkov je izračunan na osnovi, kot jo navajamo uvodoma, povečan za 2,9 % povečane zaposlitve. V masi osebnih dohodkov je upoštevano, da je potrebno 10,65 % za dodatke in 9,43 % za nadomestila. Planska bilanca je v prilogi.

Planska bilanca uspeha Vzdrževalne dejavnosti

Vzdrževalna dejavnost ne planira povečanega obsega dela. Planirala je povečanje zaposlitve za 1,8 %. Če upoštevamo vse stroške in obveznosti iz dohodka in porabo čistega dohodka na podlagi enotnih izhodišč in osnov, mora obračunati realizacijo za 34,070.000 din, kar je za 13 % več kot v preteklem letu. Spremenjene obračunske cene obrtnih delavcev plansko delitev pokrivajo. Znesek osebnih dohodkov, obračunan na podlagi enakih meril kot v ostalih TOZD, to je kalkulativne vrednosti 0,05, zagotovitvi 20 odst. učinka in ob upoštevanju, da je potrebno še dodatno 7,91 odst. za dodatke in 11,82 % za nadomestila, je pokrit v planski

bilanci uspeha. Planska bilanca uspeha je priložena.

Planska bilanca uspeha skupnih služb

Določilo, da se stroški za delovno skupnost pokrivajo v breme dohodka temeljnih organizacij, narekuje, da vse večje združene posle izločimo iz te bilance in neposredno vključimo v materialne stroške, storitve in povračila v temeljnih organizacijah, združevanje pa izpeljemo prek časovnih razmejitev. Predlog planske bilance uspeha je sestavljen na podlagi dogovorjenih skupnih izhodišč in osnov. Za izravnavo bilance je potrebno 24,352.000 din kar je v primerjavi z lanskim obračunom 9% več. Planska bilanca je v tabeli razčlenjena na sektorje in združene posle, ki so obdelani v naslednjem poglavju.

Ob letnih bilancah je v vseh bilancah uspeha po enakem izračunu podatek plana za prvo tromesečje, za prvo polletje in za prvih devet mesecev, ker moramo te podatke primerjati že ob časovnih obračunih.

Planirana zaposlitev

Po podatkih, zbranih v kadrovske službi, je predvidena povečana zaposlitev v

Zdraviliški dejavnosti od lanskih 433 za 14 — na 447 delavcev,

Polnilnici od lanskih 174 za 6 — na 180 delavcev,

Vzdrževalni dejavnosti od lanskih 109 za 2 — na 11 delavcev,

Skupnih službah od lanskih 103 za 5 — na 108 delavcev,

Skupaj od lanskih 819 za 27 — na 846 delavcev.

5. ZDRUŽENO POSLOVANJE

Potrebna sredstva za posamezne združene posle ugotavljamo na podlagi programa, ki temelji na dogovorjenem obsegu dejavnosti in namenski porabi kalkulativni osebni dohodek po v preteklem letu. Skupen pregled je v priloženih tabelah, v nadaljevanju pa celotni predlogi programov.

Stroški urejanja parkov

so planirani v skupnem dogovorjenem znesku 3,900.000 din. Izdelan je časovni in vsebinski program del in porabe materiala. Stroške pokrivata Zdraviliška dejavnost in Polnilnica v razmerju celotnega prihodka neposredno Vzdrževalni dejavnosti, ki ta posel opravlja. Znesek se

(Nadaljevanje na 8. strani)

Sindikati v akciji NNNP-79 („Nič nas ne sme presenetiti“)

Letos bo v Sloveniji potekala vsesplošna družbena akcija preverjanja obrambno-varnostne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov ter vseh družbenih dejavnikov pod geslom »Nič nas ne sme presenetiti«. Akcija bo pripravljena v okviru nadaljnje krepitve obrambno-varnostne pripravljenosti v Sloveniji, poglobljanja in podružbljanja odnosov na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite ter široke aktivnosti vseh delovnih ljudi in občanov in njihovih organiziranih socialističnih sil.

Akcija bo imela predvsem politično-mobilizacijski pomen in bo poleg krepitve moralopolitičnih vrednot in zavesti delovnih ljudi in občanov prispevala k nadaljnjemu poglobljanju zasnove splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Osnovni organizatorji in nosilci akcije bodo organizacije socialistične zveze skupaj z drugimi družbenopolitičnimi in družbenimi organizacijami ter drugimi dejavniki ljudske obrambe in družbene samozaščite na vseh ravneh. V temeljnih in drugih organizacij združenega dela bodo za pripravo, organizacijo ter izvedbo akcije posebej odgovorne organizacije zveze sindikatov.

Naloge, ki jih bodo imeli sindikati v akciji, niso nikakršna novost. Le-te zanje opredeljujejo tako zakon o združenem delu kot vrste drugih dokumentov, podrobneje pa so zapisane v sklepkih republiških in pokrajinskih ter zveznega kongresa zveze sindikatov.

Temeljne naloge v dejavnosti sindikatov bodo v akciji usmerjene predvsem v podružbljanje obrambnih priprav, osveščanje delavcev za

obrambo domovine in graditev samoupravnega socialističnega sistema, vzpostavitev tako organizacijskih oblik za zagotovitev učinkovitega dela na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, uresničevanje sklepov s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite, sprejetih na nedavnem republiškem in zveznem kongresu sindikatov.

Preletimo na kratko naloge, ki čakajo sindikate na ravni občine in temeljnih organizacij združenega dela. Na občinski ravni bodo sindikati obravnavali zamisel akcije, analizirali dosedanja dejavnost in probleme s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Na tej ravni bodo dograjevali, izpopolnjevali in usklajevali obrambne načrte, odvisno od sprememb, ki bodo sproti nastajale. Razen tega bodo pomagali osnovnim organizacijam pri osveščanju in usposabljanju delavcev za delo v proizvodnji ter za organiziran boj in odpor, sodelovali pri formiranju finančnih sredstev za potrebe splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite, izdelali program dejavnosti na področju družbene samozaščite v občini in ga usklajevali, sodelovali pri uresničevanju nalog civilne zaščite (oblikovanje enot, usposabljanje in opremljenost), organizirano delovali pri usposabljanju mlade generacije za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v šolah na vseh ravneh...

Na ravni osnovne organizacije bodo v okviru akcije skrbeli, da bo čimveč delavcev seznanjenih z zasnovami

splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite in s svojimi obveznostmi v okviru izvajanja akcije. Namen akcije je namreč poleg splošnega preverjanja obrambne pripravljenosti in varnosti naše družbe zlasti tudi stalno usposabljanje delavcev, delovnih ljudi in občanov za obrambo in zaščito.

Na tej ravni bodo sindikati zadolženi tudi za usklajevanje obrambnih priprav in dela v družbeni samozaščiti med temeljnimi organizacijami združenega dela in krajevno skupnostjo. Zahtevati morajo in sodelovati pri tem, da bo v tozdihi izdelana varnostno-politična ocena, z njo pa delavci, ki bodo na podlagi tega prevzeli obveznosti. Tudi na tej ravni bodo sindikati posvečali vso skrb izvajanju nalog s področja civilne in narodne zaščite, zlasti pa družbene samozaščite (uveljavljali samoupravne odnose, skrbeli za delavca ter varno in humano delo, varovali premoženje, sodelovali pri delu delavske kontrole, skrbeli za odnos do dela in za delovno storilnost...).

V sodelovanju s sindikati na občinski ravni bodo izdelali navodilo za delo v vojnih razmerah za tiste osnovne organizacije, ki bodo delovale tudi v morebitni vojni.

Nalog je seveda še več, v taki ali drugačni obliki. Akcija sama bo tudi toliko bolj uspešna, kolikor bolj bomo uspeli prepričati slehernega posameznika, da naj nihče ne misli, da bo v vojni znal tisto, česar se v miru ni naučil!

(Interne informacije
RSZSS št. 5/III)

Kako smo gospodarili v prvih treh mesecih

V prvih treh mesecih letošnjega leta smo dosegli v vseh dejavnostih kar lepe uspehe. Tako smo zabeležili v TOZD Zdraviliška dejavnost porast opravljenih storitev v zdravstvu, porast nočitev v hotelih, v TOZD Polnilnica smo napolnili in prodali več mineralne vode, plina in brezalkoholne pijače kot lani v istem obdobju. Na doseganje in delitev celotnega dohodka pa bistveno vplivajo nižje sezonske cene ob manjšem obsegu poslovanja.

V investicijski dejavnosti smo nadaljevali obnovo hotelov Slovenski dom, Soča in Styria, ki bodo v roku zaključene, in investicijo v prevoz in prodajo plina CO₂. Zaradi usklajevanja investicijskega plana in omejenih sredstev je bila nadomeščena le najnujnejša in že prej naročena oprema.

V organizaciji dela in odločanja smo sprejeli obračun poslovanja preteklega leta in razdelili dohodek. Sprejemali smo delne plane in

pripravili skupen dogovor o uresničevanju srednjeročnega plana za leto 1979. S tem v zvezi je v Zdraviliški dejavnosti sprejet tudi stabilizacijski program. V teku je analitično ugotavljanje zahtevnosti dela.

VREDNOSTNI OBRAČUN POSLOVANJA PRVEGA TROMESEČJA

Prvo tromesečje zaradi sezonskega značaja Zdraviliške dejavnosti ne pomeni 1/4 leta. Po osnovnih vrednostih podatkih smo skupno dosegli dobro petino letnega plana in precej presegli četrletnega. V skupnih dohodkih je povečanje za 16% dohodka je 31% več. Izplačanih osebnih dohodkov je 12% več kot smo planirali. Namesto pričakovane izgube pa je dosežen ostanek čistega dohodka za sklade. Tudi v primerjavi z dosežki preteklega leta so vrednostni podatki boljši, kar lahko ugotovimo iz naslednjih procentov presejanja:

	doseženo din	% letnega plana	% četrt- letnega pl.	% poveča- nja lanske- ga
celotni prihodek	76,108.079	22	+ 16	+ 39
dohodek	32,674.849	20	+ 31	+ 29
čisti dohodek	22,276.391	21	+ 83	+ 45
osebni dohodki	16,464.639	20	+ 12	+ 35
skladi	5,811.752	23		+ 160

Osebnih dohodke smo obračunali po novi kalkulatívni vrednosti 0,05 din. Obračunani znesek je bil v

TOZD Zdraviliška dejavnost 14%, v TOZD Polnilnica 25%, v TOZD Vzdrževalna dejavnost 17% in po-

prečen za DS Skupne službe 17 odst. Poprečno izplačani osebni dohodek, brez delitve po bilanci, znaša 5.030 din neto mesečno na delavca, kar je 18% več kot v obdobju januar—marec 1978.

ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

ima največ odstopanja od planiranih vrednosti, ker promet ne glede na adaptacije ni bil zmanjšan,

	din	povečanje lanskega
gotovinski iztržki	1,786.472	10%
posamezne storitve, rentgen, gastrokopija, fizioterapija	693.916	19%
po odločbah in potovalnih čekih	3,950.428	107%

V primerjavi s številom prvih zdravniških pregledov lahko ugotovimo, da je gost porabil za zdravljenje poprečno 2.213 din, to je 28% več kot lani.

Hotel Donat ima 8,293.315 din iztržkov — povečanje je 26%. Dosežena poprečna prodajna cena pensiona je 358 din in je za 21% večja kot je bila dosežena lani. V hotelu Donat je na pension še 13,6% izvenpensionske porabe.

V ostalih hotelih je poprečna dosežena cena pensiona 209 din. Povečanje za 39% je doseženo predvsem zaradi modernizacije hotelov. Skupno je v gostinstvu dosežen iz-

temveč celo pomembno povečanje. Aprila meseca bo to bolj približno planu. Celotni prihodek 31 milijonov 151.000 din je za 26% večji od planiranega. V zdravstvu je obračunan iztržek 6,430.816 din in je 53% večji kot v enakem obdobju lani. V obeh obračunskih obdobjih so za obračun zdravstvene zavarovanja upoštevane cene predhodnega leta. Po vrstah imamo naslednje iztržke:

tržek 14,071.517 din za pensionske storitve in na to še 61% izvenpensionske potrošnje gostov v gostinstvu ter 46% za zdravstvene storitve.

Povečani so tudi stroški materiala, medtem ko so storitve in drugi stroški v planiranem obsegu. Trenutno so še nekaj nižje obveznosti iz dohodka. Za osebne dohodke je razdeljeno 25% več kot lani, predvsem prek večjega učinka, pa tudi zaposlenih je za 9% več — 443. Zaradi manjšega obsega poslovanja v zimskem času in nižjih predsezonskih cen je bil pričakovani negativen rezultat. Znesek 671.896 din nepokritih osebnih do-

Periodični obračun januar-marec 1979 Bilanca uspeha - zbirna

Postavka	Zdravilišče	Zdraviliška dejavnost	Polnilnica	Vzdrževalna dejavnost	DS Skupne službe
VREDNOST					
OPRAVLJENEGA DELA	74,031.843,83	29,100.353,70	30,826.288,88	8,610.374,35	5,494.826,90
TERJATVE V ZAČETKU LETA	8,375.040,39	6,463.312,55	1,526.388,68	50.754,26	334.584,90
TERJATVE KONCEM OBDOBJA	6,298.804,81	4,411.673,72	1,762.883,18	112.757,16	11.490,75
CELOTNI PRIHODEK	76,108.079,41	31,151.992,53	30,589.794,38	8,548.371,45	5,817.921,05
PORABLJENA SREDSTVA	43,433.230,17	19,783.096,00	17,101.093,49	4,719.672,18	1,829.368,50
DOHODEK	32,674.849,24	11,368.896,53	13,488.700,89	3,828.699,27	3,988.552,55
PRISPEVKI IZ DOHODKA	10,398.457,87	4,047.706,01	5,168.578,01	839.731,95	342.441,90
ČISTI DOHODEK	22,276.391,37	7,321.190,52	8,320.122,88	2,988.967,32	3,646.110,65
OSEBNI DOHODKI	16,464.638,95	7,625.549,35	3,680.558,15	1,904.665,70	3,253.865,75
SKUPNA PORABA					
— ZA STANOVANJA	819.704,30	367.537,25	186.751,25	103.309,35	162.106,45
— ZA DRUGO PORABO	638.750,00	—	291.000,00	180.500,00	167.250,00
— POVEČANJE MATERIALNE OSNOVE DELA	62.888,45	—	—	—	62.888,45
REZERVNI SKLAD	432.935,50	—	337.218,00	95.717,50	—
POSLOVNI SKLAD	4,529.370,25	—	3,824.595,48	704.774,77	—
NEKRITA PORABA — IZGUBA	— 671.896,08	— 671.896,08	—	—	—
MINIMALNA AKUMULACIJA	2,410.000,00	623.000,00	1,530.000,00	257.000,00	—
POVPREČNI MESEČNI NETO OD — IZPLAČAN (BREZ ZR)					
NA DELAVCA	5.030	4.856	4.754	4.666	6.596
NA PNK DELAVCA	3.075	2.994	3.372	3.075	2.980
ŠTEVILO ZAPOSLENIH	821	443	166	102	110

hodkov izgube pa je precej manjši kot smo pričakovali.

POLNILNICA ima obračunan celotni prihodek 30,859.000 din, kar je 27% več kot v enakem obdobju lani in 11% več kot smo planirali. Poslovni stroški so nesorazmerno porasli, tako da je dohod-

ka še 7% več od planiranega. Ko pokrijemo sprejete obveznosti za SIS in po pogodbah ter v tem letu predlagan delež za skupne službe in izplačane osebne dohodke, ostane za sklade 4,639.000 din, za kar predlagamo naslednjo začasno delitev:

	znesek din	povečanje delitve 1978
za sklad skupne porabe	477.751,25	+ 6%
za rezervni sklad	337.218,00	+ 6%
za poslovni sklad	3,824.595,48	- 19%

V poslovni sklad razporejamo pričakovano manj kot lani, saj smo planirali za to obdobje 3,395.000 din za poslovni sklad.

VZDRŽEVALNA DEJAVNOST je obračunala 7,693.000 din storitev drugim temeljnim organizacijam v okviru Zdravilišča in 854.000 din prodaje drugim.

Skupno ima 55% večji celotni prihodek kot lani in 11% več kot je za to obdobje planirano. Sorazmerno je povečan tudi dohodek. Po pokritju vseh sprejetih obveznosti in izplačanih osebnih dohodkov ostane 1,084.000 din čistega dohodka, za kar predlagamo naslednjo začasno delitev:

	znesek din	povečanje lanske delitve
za sklad skupne porabe	283.809,35	+ 50%
za rezervni sklad	95.717,50	+ 42%
za poslovni sklad	704.774,77	+ 97%

Začasno ugotovljeni skladi so večji od pričakovanih. Iz preteklih let pa vemo, da je v Vzdrževalni dejavnosti to obdobje večjega obsega dela — ogrevanje, priprava zaprtih obratov — zato predstavlja začasna delitev rezervo za kasnejše, manj uspešne mesece, ko zaradi letnih dopustov ne bo toliko produktivnih ur.

SKUPNE SLUŽBE imajo obračunano vrednost dela po predloženem planu:

Center Maribor 0,87% od dohodka Polnilnice — 117.000 din, Komerciala za Zdraviliško dejavnost 1,30 doseženo število prenočitev — 72.000 din.

Komerciala za proizvode Polnilnice 0,19 din za vsako enoto prodanega proizvoda Polnilnice — 1,621.000 din.

Za ostale službe vključno z ekonomsko propagando 9% od dohodka temeljnih organizacij, skupno 2,581.000 din.

Skupno z lastnimi dohodki DS tako obračunani zneski pokrivajo

stroške in obveznosti iz dohodka ter izplačane osebne dohodke v Delovni skupnosti. Neprabljen čisti dohodek znaša 392.244,90, za kar predlagamo, da se začasno razporedi v sklad skupne porabe. Ta znesek je samo za 2% večji kot smo za ta namen planirali v obravnavanem obdobju.

Celoten obračun je izvršen po veljavnih predpisih, upošteva predlog plana tekočega leta in sporazum grupacije naravnih zdravilišč. Tudi predlog delitve je v skladu z družbenimi dogovori in do sedaj sprejetimi našimi odločitvami. Za izgubo Zdraviliške dejavnosti ne predvidevamo posebnega postopka, ker je, kot smo že opisali, v tem obdobju normalna.

Skladno s dosedanjjo prakso in sprejetimi sporazumi tudi ne predlagamo dodatne razporeditve na osebne dohodke, predvsem zaradi pričakovanega prehoda na novo ocenitev delovnih nalog.

Ekonomsko finančni sektor

MISLI VELIKEGA REVOLUCIONARJA

»Kakor je predvidel Marx, sodobna socialistična družba ne samo, da sama po sebi ni brezkonfliktna, ampak tudi odnosi med socialističnimi državami in med narodi na socialistični poti niso avtomatično osvobojeni deformacij in konfliktov. Danes tega ni treba samo zgodovinsko dokazovati. Sodobna socialistična praksa je dala dovolj potrdil za takšna predvidevanja. Na tleh takšnih objektivnih spopadov interesov so očitno dani pogoji ne samo za pojav nacionalističnega ekonomskega egoizma, ampak tudi za poskuse enostranskega vsiljevanja svoje volje in svojega socialističnega »modela« drugim narodom, za hegemonizem in za druge podobne tendence.

Spopad socialistične Jugoslavije s Stalinom leta 1948 je nastal zaradi tega, ker je Stalin skušal vsiliti hegemonistične odnose.«

EDVARD KARDELJ, 1978

Prenočitve v nenehnem porastu

(Iz poročila za skupščino Poslovne skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč.)

(Iz poročila za skupščino Poslovne skupnosti slovenskih naravnih zdravilišč.)

Slovenska zdravilišča beležijo kljub že doseženi visoki izkoriščenosti svojih zmogljivosti nenehen porast števila prenočitev. To velja tudi za lansko leto. Medtem ko so te prenočitvene zmogljivosti med letom povečali za 11%, se je število prenočitev povečalo v vseh zdraviliščih za 8%:

Zdravilišče	Obiskovalci			Prenočitve		
	vsi	indeks 1977/78	od tega domače	vse	indeks 1977/78	od tega domači
Čateške Topl.	15.700	94,8	11.096	134.075	107,9	124.543
Dobrna	8.376	111,4	7.843	100.878	104,8	97.021
Dolenjske Topl.	3.612	70,1	3.166	36.067	79,4	32.645
Laško	4.039	83,6	3.949	98.478	100,1	97.466
Radenska	18.500	103,0	16.334	127.172	104,7	114.907
Rog. Slatina	30.264	91,7	21.329	314.476	104,8	218.670
Šmarješke Topl.	5.262	97,1	4.498	32.098	107,7	27.915
Moravske Topl.	14.992	105,3	4.403	66.465	118,1	18.961
Atomske Topl.	5.596	279,1	5.133	43.908	268,2	40.395
Rimski vrelec	949	94,0	816	2.279	92,2	1.998
Topolšica	929	133,5	913	13.484	157,0	13.405
SKUPAJ	108.219	99,8	79.480	969.380	107,8	787.926

Statistika tudi pove, da se je poprečna doba zdravljenja ustalila pri okoli 9 dneh. Podaljšuje se poprečna doba bivanja pri gostih samoplačnikih.

K povečanju števila prenočitev občutno pripomorejo izgrajeni infrastrukturni objekti, še posebej takšni, ki ustrezajo željam gostov in tako povečujejo njihovo izvenpenzijsko potrošnjo.

Stanje prenočitvenih zmogljivosti se bo že do konca leta 1980 povzpelo na 5.500 postelj, ob koncu naslednjega srednjeročnega obdobja pa že na okoli 8.500 postelj, pretežno kategorije B. V nizkem številu posteljnih zmogljivosti leži tudi odgovor na vprašanje zakaj tuje agencije ne zakupujejo večjega števila postelj v zdraviliščih.

Sč.

Realizacija mineralne vode za obdobje januar-marec 1979

ORGANIZACIJA	Januar-Marec 1978	Januar-Marec 1979	Index
1. RADENSKA	35.345	36.956	104,57
2. BUKOVIČKA BANJA	22.867	22.337	97,68
3. ROGAŠKA	7.602	8.106	106,63
4. VRNJCI	6.725	6.490	96,51
5. JAMNICA	12.724	11.223	88,20
6. MILAN TOPLICA	2.288	3.178	138,90
7. PALANAČKI KISELJAK	2.446	2.614	106,87
8. SARAJEVSKI KISELJAK	2.752	3.376	122,67
9. PELISTERKA	1.698	1.630	96,00
10. SKOPLJANKA	614	620	100,98
11. TERME LIPIK	4.029	4.477	111,12
12. MINAKVA	620	735	118,55
13. KRIŽEVCI	164	216	131,71
14. HEBA	2.929	3.967	135,44
15. KLOKOT	1.239	1.182	95,40
SKUPAJ	104.042	107.107	102,95

POTREBNA JE SAMOUPRAVNA ODLOČITEV

o investiciji za izgradnjo hotelskega kompleksa »Tempel«. Odbor za izvedbo investicije predlaga, da o investiciji razpravljajo vsi delavski sveti temeljnih organizacij in delovne skupnosti, vse osnovne organizacije sindikata in zbori delavcev v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb.

Nosilec investicije je TOZD Zdraviliška dejavnost. Po določbah 19. čl. statuta TOZD Zdraviliška dejavnost in 467. čl. Zakona o združenem delu morajo o predlogu razpravljati vsi zgoraj navedeni organi. O predlogu pa morajo po zaključeni razpravi sklepati zbori delavcev vseh temeljnih organizacijskih enot.

Zasnova hotelskega kompleksa:

Objekt je lociran na parceli stanovanjske stavbe Uradniški dom. Ta objekt je poškodovan po potresu in mora biti porušen.

Funkcionalno bo povezan s hoteloma Zagrebški dom in Park. Imel bo lastno restavracijo, družabne prostore, razstavni

prostor in ureditev, ki bi po sedaj veljavnem pravilniku izpolnjeval zahteve za A kategorijo. Hotel bo imel 300 postelj. Če temu dodamo še 111 postelj v Zagrebškem domu in 50 postelj v hotelu Park, bo imel cel kompleks 461 postelj.

Ekonomska upravičenost investicije ni vprašljiva.

Njej v prid govore podatki o številnih neizpoljenih rezervacijah doslej v teku enega leta in pa da dosega novi hotel Donat okoli 90 % poprečno letno zasedenost. Poleg tega pa je nekaj hotelov, ki so zastareli in ne izpolnjujejo objektivnih pogojev za sodoben nastanitveni objekt, tako da jih bomo morali izločiti.

Vzporedno z osnovnimi objekti bomo morali zgraditi nekatere infrastrukturne objekte, kot so povezovalni hodnik do Terapije, dovozna cesta, parkirišča pri delavnicah, dokončati pa barski prostor v restavraciji Pošta, delavnice za TOZD Vzdrževalna dejavnost, dve nadstropji v Terapiji.

Rekapitulacija investicijskih stroškov:

	(v 000 din)
1. Vsi gradbeni stroški	312.319 din
2. Oprema	41.304 din
3. Komunalna infrastruktura	33.923 din
4. Zagonski stroški in načrti	33.258 din
Vsega investicije	420.804 din

Energetski prispevek 20.199 din
Vsega investicijski stroški 441.003 din
Samoupravni organi morajo o predloženem projektu sklepati in ga z morebitnimi dopolnitvami oz. spremembami sporočiti odboru za izgradnjo hotelskega kompleksa TEMPEL. Projekti so na vpogled pri tem odboru.

ZNANSTVENIKI SVETUJEJO

Razni ljudje različno konzumirajo hrano med dnevom. Približno polovica ljudi zjutraj ne čuti lakote, čeprav je priporočljivo zjutraj zajtrkovati. Po zajtrku naj bi sledila lažja malica. Popoldanska malica bi morala obsegati isti kalorični sestav kot dopoldanska malica. Priporočljivo je 20 minut pred glavnim obrokom (to je pred kosilom ali večerjo), pojediti kakšno malenkost, da bi izginil občutek lakote. Torej, priporoča se več manjših obrokov med dnevom. Potreba po kalorijah doseže svoj vrhunec pri dvajsetih letih. V 55. letih so potreba po kalorijah mnogo manjše, ne glede na to, kako se posameznik počuti. Zdravniki nam priporočajo za malice črn kruh in maslo namesto maščob. Fiziologija prehrane dovoljuje dnevno 1 gram maščob na kg telesne teže. Priporočajo priloge na kruhu: kumare, paradižnik, papriko, marmelado, med in razne premaže. Za večerjo je topel obrok boljši kot hladen — priporočajo zelenjavo. Karies se ne pojavlja samo zaradi viška sladkorja, ampak tudi zaradi premajhnega uživanja krompirja in zelenjave. Sladke jedi bi bilo grešno črtati iz jedilnika, potrebno jih je samo zmerno jemati.

Dnevno potrebo po sladkorju ocenjujejo na 60 gr za otroke in mladino ter 45 gr za starejše ljudi. Sodobnemu človeku zadostuje 30 % kalorij dnevno v obliki maščob glede na to, da človek opravlja vedno manj težjih del.

»Nagonska oblika prehrane« je označena kot izvor nevarnih motenj v prebavi. Človek se pri jedi ne sme prepustiti instinktu, ampak mora kalorije jemati premišljeno. Pretirana telesna teža je »problem bilance«, a jemanje in zavračanje kalorij se lahko oceni in izračuna. Hoja in spre-

hodi koristijo zdravju in kondiciji organizma. No, samo to ni dovolj, ker to v glavnem osvežuje psihično razpoloženje. Za telo je važnejši 10 minutni težji fizični napor, ko se puls poveča približno za 60 udarcev iznad tempa mirovanja. Zaradi tega je nujno da se aktivno rekreiramo. Zmanjševanje kalorij mora uravnavati volja za odstranitev odvečnih kilogramov. Za to je prikladno tekanje po gozdu, pa tudi občasno plavanje, savnanje ali masaže niso odveč.

Raziskave na učencih internatov so pokazale, da so otroci, ki zaužijejo samo tri težke obroke, debelejši od otrok, ki dobivajo hrano v 5 ali 7 obrokih dnevno.

Prehrano iz restavracije vsakdo lahko dopolni z različnimi obroki ali medobroki po lastni želji. Pri tem ne sme pozabiti odbiti tudi kalorije, ki jih vnaša v telo s konzumiranjem alkohola. Kolikor je le mogoče, je hrano treba menjati, to pomeni, da mora biti čimbolj raznovrstna. Težki obroki utrujajo in so potencialni nosilci obolenj, v najblažji obliki pa vodijo k debelosti.

Zaradi tega je človeka treba vzgajati in trenirati, da se pravilneje hrani. Zahteve »vse pojesti« ne bi smeli postavljati niti otrokom. Telesna aktivnost je tudi ena izmed oblik higijene, zato bi se moralo tudi za to rezervirati nekoliko časa dnevno. Ljudje, ki se bavijo več z intelektualnim delom in je njihova dejavnost vezana za sedenje, bi morali prav tako jesti bolj pogosto. Ni prav, da jemljemo večje količine hrane v malo obrokih. Pogosto in količinsko manjši obroki ne obremenjujejo prebavnega trakta in izboljšujejo delovno sposobnost človeka.

L. Prah

Koliko smo opravili v obdobju januar-april 1979

	1979	1978	INDEX	PLAN	izpol. plana
ZDRAVSTVO:					
Zdravniški pregledi	9.230	8.353	110	7.899	116
Kopeli	48.093	40.486	118	42.280	113
Postopki	11.260	14.360	78	12.586	89
Gastroskopija	240	242	99		
EKG	323	166	194		
Rektoskopija	13	18	72		
HOTELI:					
Nočitve skupaj	76.655	70.629	103	69.350	110
Nočitve h. Donat	23.213	22.111	104	22.400	103
Nočitve ost. hoteli	53.442	48.518	110	46.950	113
Nočitve dom. gostov	53.969	42.877	125	46.574	115
Od tega dr. str.	28.259	19.246	146		
Nočitve tujih gost.	22.686	27.752	81	22.776	99
Od tega: Avstrija	15.690	20.470	76		
Italija	2.332	2.483	93		
Nemčija	3.978	4.169	95		
ostali	686	630	108		
Število gostov skupaj	7.859	7.679	102		
Štev. gost. h. Donat	2.939	2.799	105		
Štev. gost. ost. hot.	4.920	4.880	100		
Štev. dom. gostov	5.707	5.061	112		
Od tega na druž. str.	1.401	939	149		
Število tujih gost.	2.152	2.618	82		
Od tega: Avstrija	1.339	1.720	77		
Italija	370	352	105		
Nemčija	347	427	81		
ostali	96	119	80		
RESTAVRACIJE:					
Iztržek hrane po nar.	1.983.785,70	1.700.543	116		
POLNILNICA:					
Polnitev min. v. in rin.	9.687.280	9.369.887	103		
Prodaja min. v. in rin.	9.774.594	9.679.109	100	8.670.000	112
Donat Mg	5.250.044	5.321.923	98	5.700.000	92
Tempel	4.481.473	4.305.322	104	2.970.000	150
Rinerji	43.077	51.864	83		
Polnitev CO ₂	799.237	738.026	108		
Od tega v cisterne (Kut.)	380.450	237.365	160		
Prodaja CO ₂	759.872	734.235	103		
Od tega v cisternah	255.180	237.365	107		
Polnitev Trimvit	1.293.055	842.785	153		
Prodaja Trimvit	1.261.587	906.142	139	1.010.000	104 (EFS)

Ali poznate svoj kraj?

Krajevna skupnost Rogaška Slatina je po številu prebivalcev in po površini največja znotraj meja občine Šmarje pri Jelšah.

Skupno število prebivalcev: 7.330 od tega 3.492 moških in 3.838 žensk

Število gospodinjstev: 2.283

Število prebivalcev v ožjem rajonu 4.002

Starostni sestav:

do 7 let = 928
od 8—15 let = 992
od 16—60 let = 4509
nad 60 let = 901

Območne delegacije sestavljajo: Cerovec, Nagonje, Topole, Sečovo, Brestovec, Kamence, Rog. Slatina (zgornji del), Rog. Slatina (spodnji del).

Organi Krajevne skupnosti Rogaška Slatina:

Skupščina KS = 56 delegatov

Izvršni svet KS = 17 članov

Komisije:

za programiranje in plan — 8 članov,

za urbanizem in varstvo okolja — 9 članov,

za odlikovanja in priznanja — 6 članov,

za izobraževanje in kulturo — 8 članov,

za telesno kulturo in rekreacijo — 7 članov,

za zdravstvo in socialno varstvo — 8 članov,

za stanovanjska vprašanja — 8 članov,

za varstvo prometa — 6 članov,

za statut — 3 člani,

za finance in materialna vprašanja — 3 člani,

Odbor za SLO in DSZ — 13 članov,

Svet potrošnikov — 8 članov,

Poravnalni svet — 10 članov.

(Vir podatkov: BILTEN KS ROG. Slatina za januar 1979.)

Sč

VRELCI — glasilo delavcev Zdravilišča Rogaška Slatina. Izdajajo ga delavski sveti vseh TOZD in SDS Zdravilišča. Izhaja mesečno v nakladi 750 izvodov in ga prejemajo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Stane Čujež. Tisk in klišeeji: CGP Mariborski tisk. Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretarja za informacije.

Alkoholizem - zlo človeštva

Alkoholizem je v razvitem svetu tretja glavna bolezen človeštva (za boleznimi srca in ožilja ter rakom). Če pa upoštevamo, da z vsakim alkoholikom propadajo poprečno trije družinski člani in je prizadetih še toliko drugih ljudi, potem je nedvomno med boleznimi na prvem mestu.

V Sloveniji imamo približno 80.000 alkoholikov. Ker pri vsakem trpijo vsaj trije družinski člani, je v Sloveniji zaradi alkoholizma prizadetih približno 300.000 ljudi.

Tudi ekonomska škoda je velikkanska, med 10% nacionalnega dohodka požre alkoholizem (izostanki z dela, bolezni, invalidnine, prometne in obratne nezgode, stroški zdravljenja itd.). Škoda, ki jo utrpijo svojci, predvsem še otroci alkoholikov, se sploh ne da materialno izraziti.

Alkoholiki so v treznem stanju zaradi občutkov krivde brez pravega jaza, (ko so pijani, so seveda korajžni), zato se v naša samoupravljalna dogajanja ne morejo vključevati kot tvorni subjekti — vsakdo z njimi zlahka manipulira.

Alkoholik skuša svoje ravnanje opravičiti. Sprva se brani tako, da pitje sploh zanika oziroma zatrjuje, da lahko neha, kadar hoče. Potem skuša dokazati, da pije manj kot mu očitajo, in da je to povsem normalna stvar, saj pijejo vsi in vsepovsod. Ko alkoholik že ne more več prikriti svojega alkoholizma, prične iskati vzroke zanj. Te vzroke vedno najde in jih projicira izven sebe: krivi so žena, tašča, služba, usoda, politika itd. Če ga potem okolje stisne v precep, mu naenkrat postane jasno, da lahko (vsaj nekaj časa) zdrži brez pijače in potem s temi kratkimi obdobji treznosti poskuša zabrisati vsa druga daljša (in za družinsko okolje uničujoča) obdobja, ko je pil.

Bistvo alkoholizma ni v pitju alkoholnih pijač (čeprav brez alkohola seveda ni alkoholizma), temveč v spremenjeni osebnosti ki je za okolje, zaradi alkoholičnega obnašanja (sebičnost, površnost, prepirljivost, zanemarjenost, agresivnost itd.) težavna tako v vinjenem kakor v treznem stanju. Temeljni vzrok za alkoholikovo osebnost pa je odvisnost od alkohola.

V čem je bistvo odvisnosti od alkohola?

Človek, ki je že odvisen od alkohola, ne zmore vsakdanjih težav, stisk, napetosti in življenjskih obremenitev prebiti brez alkohola. Ob vsaki obremenilni situaciji gre pit, ne samo ob neuspehu, jezi, razočar-

ranju, prepiru, temveč tudi ob uspehu, veselju, pohvali itd.

Postopoma postane alkoholik tako zasvojen, da ne more ne več misliti ne delati in ne živeti brez alkohola. To pomeni, da se zjutraj kar ne more zmigati in mu misli ne stečejo, dokler ne popije toliko, kolikor potrebuje.

Temeljna značilnost alkoholizma je stopnjevanje alkoholne odvisnosti in pojevanje življenjskih interesov, ki se v končni fazi alkoholizma zreducirajo na željo: biti omamljen. Tako pride alkoholik v situacijo, ko je njegova zadnja misel večera in prva misel jutra namenjena alkoholu. Uničil je družino, izgubil prijatelje, zapravlil zaupanje in sedaj lahko le še životari kot razčlovečeno in z alkoholom prepojeno bitje. Ta zadnja faza alkoholizma je pravzaprav skrajna stopnja človekove odtujitve.

Alkoholizem je dolgotrajna bolezen, ki traja pet, deset, dvajset ali več let. Gre skozi dve fazi:

1. Faza uničevanja družine. Zaradi možvega alkoholičnega obnašanja in spremljajočih zdrah se žena čuti opeharjena za vsa svoja lepa pričakovanja. Ko spozna, da je sploh nima rad, da ni zmožen pristnih čustev, da ljubi samo alkohol, njo pa v vsakem pogledu izkorišča, se čuti osramočena in ponižana.

Alkoholik zasluži čedalje manj in zapravi čedalje več. Svoje družinske in delovne obveznosti zanemarja. Ženi ne more biti več v oporo in otrokom že dolgo ni več za zgled. Vsako zaupanje zaigra. Družini grozi razpad. Žena običajno prepreči razsulo na ta način, da vzame vajeti v svoje roke. Tako je življenjska nuja zaradi neučinkovitosti in malomarnosti alkoholičnega moža potisne na »prestol družine«, pravzaprav na prestol »revščine in gorja«. Nekdanji gospodar oziroma oče, ki je nekoč dajal družini občutek varnosti, postane sedaj privešek družine. Pravzaprav je izvržek, ki postane čedalje bolj predmet zaničevanja, sovraštva, pomilovanja in lažnega usmiljenja. Temu stanju pravimo patološki matriarhat v alkoholikovi družini. Opisani zamenjavi prvinskih vlog očeta in matere se prilagodijo otroci in morebitni drugi družinski člani. Otroci se v vseh zadevah obračajo na mamo. Očeta se sramujejo, ga celo zaničujejo in sovražijo. Najprej so priče prepirov in pretepov, pozneje pa postanejo »osebni stražarji« matere, ki jo varujejo pred očetom. V takšni družini ne morejo biti zadovoljene osnovne potrebe po varnosti in ljubezni. Zato so otroci prizadeti, nevrotični. Navedene

okolščine povsem uničijo pozitivne čustvene vezi med nekoč ljubečima se zakoncema.

Bistvo dogajanj v tej fazi alkoholizma poimenujemo kot alkoholno bolezen alkoholikove družine, ki je v tem, da so se navedenim razmeram patološkega alkoholnega matriarhata vsi družinski člani prilagodili v takšni meri, da ne napravijo nič učinkovitega, da bi situacijo spremenili. In ravno s tem »dokazujejo«, da so vsi bolni.

V končni fazi (če alkoholik ne kapitulira in se ne začne zdraviti z družino vred) pa pride do razveze in reorganizacije enega dela družine. Alkoholik pa ženi običajno ne da miru, temveč jo nadleguje celo na delovnem mestu. To stanje traja, dokler ga ne pobere odrešilna smrt. Poprečna doba alkoholikov je okoli 52 let.

2. Faza alkoholikovega osebnostnega in družinskega propadanja.

Ko je alkoholik uničil družino, izgubil prijatelje, zapravlil službo, je po naših izkušnjah nepopravljivo odtujen, saj nima nikogar več, ki bi mu s srcem stal ob strani na dolgotrajni in zahtevni poti zdravljenja in resocializacije. Životari po breznicah in čaka na neizbežni konec.

Alkoholizem spremljajo tudi okvare na telesnem zdravju. Najbolj prizadeti so možgani, vsak kozarec alkohola uniči več tisoč možganskih celic. Po tridesetem letu starosti sicer vsakemu dnevno propade okoli 100.000 možganskih celic, alkoholiku pa približno dvakrat toliko; 13 milijard — kolikor imamo možganskih celic, je res veliko, toda nikakor ne neizčrpno število. Zaradi naglega propadanja možganskih celic in pogostne pijanosti alkoholiki niso več ustvarjalni, postopoma postanejo bebasti.

Alkohol počasi, toda zanesljivo uničuje tudi druge organe, predvsem srce, jetra, ledvice, želodec itd.

Zdravstvene okvare še zdaleč niso najbolj bistvene komplikacije alkoholizma, kot so nekoč zmotno domnevali v medicini. Telesno še povsem zdrav alkoholik opravi lahko še vse tisto, čemur pravimo uničenje družine.

Alkoholizem se včasih zaplete tudi s kakšno psihiatrično komplikacijo (bledež, blodnjavost, bolezenska ljubosumnost, psihoza Korsakova, božjast, bebavost itd.). S temi komplikacijami se je — in se še vedno — ukvarja tradicionalna psihiatrija, ki alkoholizem sam pusti v nemar.

(Informacije Zavoda SRS za zdravstveno varstvo)
(Se nadaljuje)

(Nadaljevanje s 3. strani)
obračunava in nakazuje mesečno.

Program propagande

Vključuje propagando za Zdraviliško dejavnost — 1,680.000 din in za prodajo proizvodov Polnilnice — 9,590.000 din. V enakem razmerju se sredstva obračunavajo in združujejo na časovnih razmejitvah združenega poslovanja tromesečno, razen predvidene vrednosti (2 milijona 700.000) za izdelke in material za propagando, ki se obračuna neposredno v Polnilnici.

Za investicijsko vzdrževanje je sprejet program v skupnem znesku 5,996.455,80 din. Evidenca združevanja in porabe se dolgoročno vodi na časovnih razmejitvah združenega poslovanja. Koristenje je po programu, združevanje pa v razmerju vrednosti osnovnih sredstev (AM osnova) vseh temeljnih organizacij s tromesečnimi nakazili.

Program raziskav

Je vključen v srednjeročni plan in predstavlja vrednostno 1 milijon 700.000 din. Združevanje sredstev je v razmerju celotnega prihodka vseh temeljnih organizacij, izvršuje se s tromesečnimi nakazili na združeno poslovanje.

Program izobraževanja

Je ovrednotila kadrovska služba na 1,149.000 din. Združevanje se izvrši v razmerju zaposlenih v temeljnih organizacijah, prek časovnih razmejitev združenega poslovanja s tromesečnimi obračuni.

Za stroške glasila »Vrelci«, PTT storitve, pisarniškega materiala, avtomatske obdelave OD in amortizacijo vrelcev združujemo sredstva — 4,236.000 din — v delovni skupnosti po pokritju celotnega prihodka oziroma zaposlenih v vseh temeljnih organizacijah. Obračun in nakazilo se opravi tromesečno.

Vsi navedni programi so priloženi.

Ob sprejemanju zaključnega računa se vsa odstopanja dejanskih stroškov združenih poslov od programov obravnavajo in odloči o pokritju oziroma vračilu morebitnih razlik. Le pozitiven saldo (kompenziran) pri investicijskem vzdrževanju se lahko prenese v naslednje leto.

Potrebna sredstva za delo posameznih sektorjev skupnih služb so izračunana po dogovorjenih enotnih osnovah in izhodiščih, ki so prikazana že v planski bilanci uspeha delovne skupnosti in v priloženih tabelah. Združevanje sredstev se izvaja po tem dogovoru.

V centru za znanstveno raziskavo mineralnih vod v Mariboru sta zaposlena 2 delavca. Potrebna sredstva za delovanje znašajo 612.000 din. V enakem obsegu kot lani so planirani dohodki za opravljene storitve drugim, razliko — 375.000 din pa pokriva Polnilnica.

Komerciala za Zdraviliško dejavnost zaposluje enega delavca. Potrebna sredstva za to funkcijo planiramo v višini 314.000 din.

Komerciala za prodajo proizvodov Polnilnice bo zaposlovala predvidoma 23 delavcev. V planu stroškov so poleg osebnih dohodkov, ki so izračunani na podlagi predlaganega obračuna, upoštevani tudi stroški potovanja zaradi dela na terenu. Skupno predvideni stroški znašajo 6 milijonov 340.000 din.

V ostalih sektorjih skupnih služb je zaposleno 82 delavcev. Potrebna sredstva za delo so izračunana po dogovorjenih enotnih izhodiščih in osnovah ter znašajo 12,850.000 din. Od tega je 450.000 din pokritih iz lastnih dohodkov.

6. ŠTEVILČNE VREDNOSTI OSNOV IN MERIL ZA OBLIKOVANJE OSEBNIH DOHODKOV PO UČINKU

V poglavju skupnih osnov je že načelna opredelitev gibanja osebnih dohodkov — povečanje

kalkulativne vrednosti za 13,6 odst. in omejitev deleža učinka na 20 % pri lanskim produktivnosti. Ker bo med letom prišlo tudi do nove analitične ocene, so osnove in merila za obračun učinka postavljene predvsem na delovne normative — kjer je to možno — izražene v količini, sicer pa v vrednostnem prometu na delovne ure.

Kadrovske novice

V mesecu aprilu so bili sprejeti na delo v Zdravilišče naslednji delavci:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Hoteli

Datum sprejema — dela in naloge

Krope Thalia, 20. 4. 1979, pomoč pri pospravljanju hotelskih sob, določen čas;

Janjič Goran, 26. 4. 1979, pravnik za dela in naloge žurnalista v hotelu Donat, določen čas;

Posavec Srečko, 26. 4. 1979, prenašanje osebne prtljage gostov in opravljanje kurirskih poslov, določen čas.

TOZD POLNILNICA

Kitak Alojz, 2. 4. 1979, nakladanje-razkladanje, določen čas;

Mašera Štefanija, 11. 4. 1979, razkladanje-prebiranje, določen čas;

Žerak Herman, 12. 4. 1979, nakladanje-razkladanje, določen čas;

Bukšek Marjan, 16. 4. 1979, nakladanje-razkladanje, določen čas;

Gaberšek Terezija, 19. 4. 1979, razkladanje-prebiranje, določen čas.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Vuk Terezija, 13. 4. 1979, opravljanje fizičnih del v parku, določen čas;

Podhraški Silva, 3. 4. 1979, likanje z likalnim strojem, določen čas;

Močnik Ruža, 2. 4. 1979, čiščenje javnih straniš, določen čas.

Delovno razmerje je prenehalo naslednjim delavcem:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Zdravstvo

Datum prenehanja — dela in naloge

Dr. Oder Francu, 16. 4. 1979, zdravnik splošne prakse, sporazumno.

Take osnove so v prilogah kot zbirne letne primerjave in tudi kot neposredno merilo po mesecih in delovnih skupinah. Sistem in način obračuna v ničemer ni spremenjen.

Opomba uredništva: Priloge, o katerih je govor v tem sestavku, v Vrelcih ne objavljamo, na vpogled pa so vsakomur v službi za plan in analize ekonomsko finančnega sektorja.

Restavracije

Colnarič Anici, 25. 4. 1979, enostavna strežba in obračun, sporazumno.

Hoteli

Lovrenčič Karlu, 10. 4. 1979, opravljanje vratarke službe v hotelih, starostna upokožitev.

TOZD POLNILNICA

Kokalj Jožetu, 9. 4. 1979, nakladanje-razkladanje, v JLA.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Kabaši Fafilju, 6. 4. 1979, opravljanje fizičnih del v parku, samovoljno zapustil delo.

Zakonsko zvezo so v mesecu aprilu sklenili naslednji: Artič Majda — SDS Skupne službe, ek. fin. sektor; Puh Marko, Kopše Elizabeta — TOZD Polnilnica, Frišek Karolina, Čebular Jože — TOZD Zdraviliška dejavnost. K. T.

HUMOR

Avtomobilist Francelj vpraša Pepeta: »Ti, kako velik pa je pingvin?«

Pepe: »Takole okoli en meter.«

»O, madonca«, reče Francelj ves iz sebe, »potem sem pa malo preje nuno povozil.«

»Spoštovana gospa«, reče ginekolog po opravljenem pregledu. »Imam veselo novico za vas.«

»Nisem še gospa«, odvrne sramežljivo pacientka.

»Potem pa imam, seveda, bolj slabo novico: Otroka boste dobili.«

Novopečen očka se ponasa pred sorodniki: »Moj dveletni sinček že izgovarja tuje besede. No Peterček, reci kreten.«

»Komu pa, atek?« vpraša sinček.

»Prosim kuverto.«

»S podlogo ali navadno?«

»Brez podloge, saj je že zunaj dovolj toplo.«

Umrl je Đuro Pucar-Stari

Zopet je smrt iztrgala iz naših vrst enega najvidnejših revolucionarjev in funkcionarjev jugoslovanske socialistične revolucije.

Kratka in huda bolezen je potegnila sklepno črto pod njegovim bogatim revolucionarnim življenjepisom. Bil je sin bratske Bosne in Hercegovine. Vsa Jugoslavija se je na dan pogreba dne 15. aprila ovila v žalni plašč.